

Systemové informace

Příkaz	Popis
# arch	zobrazí architekturu počítače(1) [man]
# cal 2007	zobrazí kalendář roku 2007 [man]
# cat /proc/cpuinfo	zobrazí informace o procesoru (CPU) [man]
# cat /proc/interrupts	zobrazí přerušení (IRQ) [man]
# cat /proc/meminfo	zobrazí využití paměti [man]
# cat /proc/swaps	zobrazí informace o swapu [man]
# cat /proc/version	zobrazí verzi jádra [man]
# cat /proc/net/dev	zobrazí statistiky síťových rozhraní [man]
# cat /proc/mounts	zobrazí připojené filesystemy [man]
# clock -w	uloží datum a čas do BIOSU počítače [man]
# date	zobrazí datum a čas systému [man]
# date 041217002007.00	nastaví datum and čas - MěsícDenHodinaMinutaRok.Sekunda [man]
# dmidecode -q	zobrazí informace o hardware - (SMBIOS / DMI) [man]
# hdparm -i /dev/hda	zobrazí charakteristiky hard-disku [man]
# hdparm -tT /dev/sda	provede test rychlosti čtení hard-disku [man]
# lspci -tv	zobrazí PCI zařízení [man]
# lsusb -tv	zobrazí USB zařízení [man]
# uname -m	zobrazí architekturu počítače(2) [man]
# uname -r	zobrazí použitou verzi jádra [man]

« [Nahoru](#) »

Vypínání

Příkaz	Popis
# init 0	vypnutí systému(2) [man]
# logout	opuštění sezení (session) [man]
# reboot	restart systému(2) [man]
# shutdown -h now	vypnutí systému(1) [man]
# shutdown -h 16:30 &	plánované vypnutí systému [man]
# shutdown -c	zrušení plánovaného vypnutí systému [man]
# shutdown -r now	restart systému(1) [man]

telinit 0

vypnutí systému(3) [[man](#)]

« [Nahoru](#) «

Soubory a Adresáře

Příkaz	Popis
# cd /home	vstoupí do adresáře '/home' [man]
# cd ..	přejít o úroveň zpět [man]
# cd ../../	přejít o dvě úrovně zpět [man]
# cd	přejít do domovského adresáře [man]
# cd ~user1	přejít do domovského adresáře [man]
# cd -	přejít do předchozího adresáře [man]
# cp file1 file2	kopírování souboru nebo adresáře [man]
# cp dir/* .	zkopíruje všechny soubory adresáře a vynechá současný pracovní adresář [man]
# cp -a /tmp/dir1 .	zkopíruje adresář, vynechá současný pracovní adresář [man]
# cp -a dir1 dir2	kopírování adresáře [man]
# cp file file1	zobrazí mime typ souboru [man]
# iconv -l	zobrazí známé kódové stránky systému [man]
# iconv -f fromEncoding -t toEncoding inputFile > outputFile	zkonvertuje znakovou sadu vstupního souboru a uloží výsledek výstupního souboru. [man]
# find . -maxdepth 1 -name *.jpg -print -exec convert	změní rozlišení všech jpg souborů v aktuálním adresáři a uloží je do podadresáře "thumbs" (používá convert z programu Imagemagick) [man]
# ln -s file1 lnk1	vytvoří symbolický odkaz na soubor nebo adresář [man]
# ln file1 lnk1	vytvoří pevný odkaz na soubor nebo adresář [man]
# ls	zobrazí obsah adresáře [man]
# ls -F	zobrazí soubory adresáře [man]
# ls -l	zobrazí detaily souborů a adresářů [man]
# ls -a	zobrazí i skryté soubory [man]
# ls *[0-9]*	zobrazí soubory a adresáře obsahující v názvu číslo [man]
# ltree	zobrazí soubory a adresáře ve stromové struktuře od / (2) [man]
# mkdir dir1	vytvoří adresář s názvem 'dir1' [man]
# mkdir dir1 dir2	vytvoří dva adresáře najednou [man]

# mkdir -p /tmp/dir1/dir2	vytvoření adresářového stromu [man]
# mv dir1 new_dir	přejmenování / přesun souboru nebo adresáře [man]
# pwd	zobrazí cestu momentálně otevřeného adresáře [man]
# rm -f file1	smazání souboru s názvem 'file1' [man]
# rm -rf dir1	smazání adresáře 'dir1' a všeho co obsahuje [man]
# rm -rf dir1 dir2	smazání dvou adresářů i s jejich obsahem najednou [man]
# rmdir dir1	smazání adresáře s názvem 'dir1' [man]
# touch -t 0712250000 file1	upraví timestamp souboru nebo adresáře - (YYMMDDhhmm) [man]
# tree	zobrazí soubory a adresáře ve stromové struktuře od / (1) [man]

« [Nahoru](#) »

Vyhledávání souborů

Příkaz	Popis
# find / -name file1	vyhledá soubory nebo adresáře s názvem 'file1' od '/' [man]
# find / -user user1	vyhledá soubory nebo adresáře patřící uživateli 'user1' [man]
# find /home/user1 -name *.bin	vyhledá soubory s příponou '.bin' v adresáři '/home/user1' [man]
# find /usr/bin -type f -atime +100	vyhledá binární soubory, které nebyly použité v posledních 100 dnech [man]
# find /usr/bin -type f -mtime -10	vyhledá soubory vytvořené nebo změněné za posledních 10 dní [man]
# find / -name *.rpm -exec chmod 755 '{}'\;	vyhledá soubory s příponou '.rpm' a upraví jim práva [man]
# find / -xdev -name *.rpm	vyhledá v systému soubory s příponou '.rpm', ale ignoruje odpojitelné svazky (cdrom, usb-disky, ...) [man]
# locate *.ps	vyhledá soubory s příponou '.ps' - nejdříve spusťte příkaz 'updatedb' [man]
# whereis halt	zobrazí umístění binárního souboru zdrojáku nebo manuálové stránky [man]
# which halt	zobrazí plnou cestu ke spouštěcímu souboru [man]

« [Nahoru](#) »

Připojování Filesystemů

Příkaz	Popis
# fuser -km /mnt/hda2	vynuceně odpojí zařízení když je zaneprázdněné (devivice is busy) [man]
# mount /dev/hda2 /mnt/hda2	připojí disk s názvem hda2 - ověřte existenci adresáře '/mnt/hda2' [man]
# mount /dev/fd0 /mnt/floppy	připojí disketovou mechaniku [man]
# mount /dev/cdrom /mnt/cdrom	připojí cdrom / dvdrom [man]
# mount /dev/hdc /mnt/cdrecorder	připojí cdrw / dvdrom [man]
# mount /dev/hdb /mnt/cdrecorder	připojí cdrw / dvdrom [man]
# mount -o loop file.iso /mnt/cdrom	připojí iso image [man]
# mount -t vfat /dev/hda5 /mnt/hda5	připojí souborový systém FAT32 (Windows) [man]
# mount /dev/sda1 /mnt/usbdisk	připojí usb disk nebo flash disk [man]
# mount -t smbfs -o username=user,password=pass //WinClient/share /mnt/share	připojí sdílený adresář windows [man]
# umount /dev/hda2	odpojí disk s názvem hda2 - nejdříve opusťte přípojný bod '/mnt/hda2' [man]
# umount -n /mnt/hda2	odpojí přípojný bod bez zápisu do /etc/mstab - použitelné když je soubor jen pro čtení nebo je hard disk plný [man]

« [Nahoru](#) »

Velikosti disků, adresářů a souborů

Příkaz	Popis
# df -h	zobrazí seznam připojených oddílů (partitions) [man]
# dpkg-query -W -f='\${Installed-Size;10}t\${Package}n' sort -k1,1n	zobrazí velikost instalovaných deb balíčků seřazenou podle velikosti (ubuntu, debian, ...) [man]
# du -sh dir1	zobrazí kolik místa zabírá adresář 'dir1' [man]
# du -sk * sort -rn	zobrazí velikost souborů a adresářů seřazenou podle velikosti [man]
# ls -lSr more	zobrazí velikost souborů a adresářů seřazenou podle velikosti [man]
# rpm -q -a --qf '%10{SIZE}t%{NAME}n' sort -k1,1n	zobrazí velikost instalovaných rpm balíčků seřazenou podle velikosti (fedora, redhat, ...) [man]

« [Nahoru](#) «

Uživatelé a Skupiny

Příkaz	Popis
# chage -E 2005-12-31 user1	nastaví kdy vyprší heslo uživatele user1 [man]
# groupadd [group]	vytvoří novou skupinu [man]
# groupdel [group]	smaže skupinu [man]
# groupmod -n moon sun	přejmenuje skupinu [man]
# grpck	ověří správnost souboru '/etc/group' a existenci skupin [man]
# newgrp - [group]	přihlásí se do nové skupiny, změní výchozí skupinu nově vytvářených souborů [man]
# passwd	změní heslo [man]
# passwd user1	změní heslo uživatele user1 (přihlašte se jako root) [man]
# pwck	ověří správnost souboru '/etc/passwd' a existenci uživatelů [man]
# useradd -c "User Linux" -g admin -d /home/user1 -s /bin/bash user1	vytvoří nového uživatele a přiřadí ho do skupiny "admin" [man]
# useradd user1	vytvoří nového uživatele [man]
# userdel -r user1	smaže uživatele ('-r' odstraní i domovský adresář) [man]
# usermod -c "User FTP" -g system -d /ftp/user1 -s /bin/nologin user1	změní atributy uživatele [man]

« [Nahoru](#) «

Práva

Příkaz	Popis
# chgrp group1 file1	změní skupinu souboru 'file1' [man]
# chmod ugo+rwx directory1	nastaví práva pro čtení (r), zápis (w) a přístup (x) uživateli (u) skupině (g) a ostatním (o) [man]
# chmod go-rwx directory1	odebere právo na čtení (r), zápis (w) a přístup (x) skupině (g) a ostatním (o) [man]
# chmod u+s /bin/file1	nastaví souboru SUID bit - uživatel, který spustí soubor dostane stejná oprávnění jako vlastník souboru [man]
# chmod u-s /bin/file1	odebere souboru SUID bit [man]
# chmod g+s /home/public	nastaví adresáři SGID bit - podobné jako SUID, ale pro adresář [man]

# chmod g-s /home/public	odebere adresáři SGID bit [man]
# chmod o+t /home/public	nastaví adresáři STIKY bit - povolí mazání pouze legitimním vlastníkům [man]
# chmod o-t /home/public	odebere adresáři STIKY bit [man]
# chown user1 file1	změní vlastníka souboru [man]
# chown -R user1 directory1	změní vlastníka adresáře a všeho co obsahuje [man]
# chown user1:group1 file1	změní uživatele a skupinu souboru 'file1' [man]
# find / -perm -u+s	zobrazí všechny soubory v systému s nastaveným SUID bitem [man]
# ls -lh	zobrazí práva [man]
# ls /tmp pr -T5 -W\$COLUMNS	rozdělí terminal na 5 sloupců [man]

« [Nahoru](#) »

Speciální atributy souboru

Příkaz	Popis
# chattr +a file1	nastaví souboru zápis pouze pro přidávání [man]
# chattr +c file1	dovolí, aby byl soubor automaticky komprimován / dekomprimován jádrem systému [man]
# chattr +d file1	nastaví soubor pro vynechání ze zálohování pomocí programu Dump [man]
# chattr +i file1	nastaví soubor jako neměnný (nemůže být odstraněn, upraven, přejmenován a ani na něj není možné vytvořit odkaz) [man]
# chattr +s file1	nastaví souboru bezpečné mazání [man]
# chattr +S file1	nastaví zapsání změn souboru v synchronním módu pomocí sync [man]
# chattr +u file1	nastaví souboru možnost být obnoven [man]
# lsattr	zobrazí speciální atributy [man]

« [Nahoru](#) »

Práce s archivy

Příkaz	Popis
# bunzip2 file1.bz2	rozbalí soubor 'file1.bz2' [man]
# bzip2 file1	zabalí soubor 'file1' [man]
# gunzip file1.gz	rozbalí soubor 'file1.gz' [man]
# gzip file1	zabalí soubor 'file1' [man]

# gzip -9 file1	zabalí soubor v maximálním kompresním poměru [man]
# rar a file1.rar test_file	vytvoří archiv pomocí programu rar s názvem 'file1.rar' [man]
# rar a file1.rar file1 file2 dir1	zabalí soubory 'file1', 'file2' a adresář 'dir1' dohromady [man]
# rar x file1.rar	rozbalí rar archiv [man]
# tar -cvf archive.tar file1	vytvoří nezabalený tar archiv [man]
# tar -cvf archive.tar file1 file2 dir1	vytvoří archiv obsahující 'file1', 'file2' a 'dir1' [man]
# tar -tf archive.tar	zabrazí obsah archivu [man]
# tar -xvf archive.tar	rozbalí tar archiv [man]
# tar -xvf archive.tar -C /tmp	rozbalí tar archiv do adresáře '/tmp' [man]
# tar -cvfj archive.tar.bz2 dir1	vytvoří komprimovaný bzip2 soubor obsahující tar archiv [man]
# tar -xvfj archive.tar.bz2	rozbalí komprimovaný bzip2 soubor včetně tar archivu [man]
# tar -cvfz archive.tar.gz dir1	vytvoří gzip soubor obsahující tar archiv [man]
# tar -xvfz archive.tar.gz	rozbalí komprimovaný gzip soubor včetně tar archivu [man]
# unrar x file1.rar	rozbalí rar archiv [man]
# unzip file1.zip	rozbalí zip archiv [man]
# zip file1.zip file1	vytvoří archiv programem zip [man]
# zip -r file1.zip file1 file2 dir1	zabalí několik souborů a adresářů dohromady [man]

« [Nahoru](#) «

RPM Balíky (Fedora, Red Hat a podobné)

Příkaz	Popis
# rpm -ivh [package.rpm]	nainstaluje rpm balíkk [man]
# rpm -ivh --nodeeps [package.rpm]	nainstaluje rpm balík bez závislostí [man]
# rpm -U [package.rpm]	aktualizace rpm balíku bez úpravy konfiguračních souborů [man]
# rpm -F [package.rpm]	zaktualizuje rpm balík pouze pokud je již nainstalován [man]
# rpm -e [package]	odinstaluje rpm balík [man]
# rpm -qa	zobrazí všechny nainstalované rpm balíky [man]
# rpm -qa grep httpd	zobrazí všechny rpm balíky obsahující v názvu "httpd" [man]
# rpm -qi [package]	zobrazí informace o nainstalovaném balíku [man]

# rpm -qg "System Environment/Daemons"	zobrazí rpm balíčky ze skupiny "System Environment/Daemons" [man]
# rpm -ql [package]	zobrazí seznam souborů nainstalovaného rpm balíku [man]
# rpm -qc [package]	zobrazí seznam konfiguračních souborů nainstalovaného rpm balíku [man]
# rpm -q [package] --whatrequires	zobrazí seznam závislostí rpm balíku [man]
# rpm -q [package] --whatprovides	zobrazí způsobilost rpm balíku [man]
# rpm -q [package] --scripts	zobrazí skript který se provádí v průběhu instalování / odinstalování [man]
# rpm -q [package] --changelog	zobrazí historii revizí rpm balíku [man]
# rpm -qf /etc/httpd/conf/httpd.conf	zobrazí který balík patří k zadanému souboru [man]
# rpm -qp [package.rpm] -l	zobrazí seznam souborů rpm balíku, který není v systému nainstalován [man]
# rpm --import /media/cdrom/RPM-GPG-KEY	vloží veřejný klíč (public-key) [man]
# rpm --checksig [package.rpm]	ověří integritu rpm balíku [man]
# rpm -qa gpg-pubkey	ověří integritu všech nainstalovaných rpm balíčků [man]
# rpm -V [package]	zkontroluje velikost souboru, práva, typ, vlastníka, skupinu, MD5 součet a čas poslední modifikace [man]
# rpm -Va	zkontroluje všechny nainstalované rpm balíky - používat opatrně [man]
# rpm -Vp [package.rpm]	ověří nenainstalovaný rpm balík [man]
# rpm -ivh /usr/src/redhat/RPMS/`arch`/[package.rpm]	nainstaluje rpm balík vytvořený ze zdrojáku [man]
# rpm2cpio [package.rpm] cpio --extract --make-directories *bin*	rozbalí spouštěcí soubor z rpm balíku [man]
# rpmbuild --rebuild [package.src.rpm]	vytvoří rpm balík ze zdrojového rpm ('src.rpm') [man]

« [Nahoru](#) »

Správce balíčků YUM

Příkaz	Popis
# yum -y install [package]	stáhne a nainstaluje rpm balík [man]
# yum localinstall [package.rpm]	nainstaluje rpm balík, pokusí se vyřešit všechny závislosti, použije vaše repozitáře [man]
# yum -y update	zaktualizuje všechny nainstalované rpm balíky [man]
# yum update [package]	zaktualizuje rpm balík [man]

# yum remove [package]	odebere rpm balík [man]
# yum list	zobrazí seznam všech nainstalovaných balíků [man]
# yum search [package]	vyhledá balík v repozitáři [man]
# yum clean [package]	vymaže z rpm cache stáhnuté balíky [man]
# yum clean headers	vymaže všechny hlavičkové soubory, které systém používá pro nalezení závislostí [man]
# yum clean all	vymaže z cache stáhnuté balíky a hlavičkové soubory [man]

« [Nahoru](#) «

DEB balíky (Debian, Ubuntu a podobné)

Příkaz	Popis
# dpkg -i [package.deb]	nainstaluje vybraný balík [man]
# dpkg -r [package]	odebere balík ze systému [man]
# dpkg -l	zobrazí všechny nainstalované balíky [man]
# dpkg -l grep httpd	zobrazí všechny balíky jejichž jméno obsahuje "httpd" [man]
# dpkg -s [package]	získá informace o konkrétním nainstalovaném balíku [man]
# dpkg -L [package]	zobrazí seznam souborů, které jsou v balíku obsaženy [man]
# dpkg --contents [package.deb]	zobrazí seznam souborů obsažených v ještě nenainstalovaném balíku [man]
# dpkg -S /bin/ping	ověří, který balík patří danému souboru [man]

« [Nahoru](#) «

Správce balíků APT (Debian, Ubuntu a podobné)

Příkaz	Popis
# apt-cache search [package]	zobrazí seznam balíků odpovídajících řetězci "searched-packages" [man]
# apt-cdrom install [package]	nainstaluje / povýší balík z CD-ROMu [man]
# apt-get install [package]	nainstaluje / povýší balík [man]
# apt-get update	aktualizuje seznam balíků [man]
# apt-get upgrade	aktualizuje nainstalované balíky [man]
# apt-get remove [package]	odinstaluje balík [man]
# apt-get check	ověří splnění závislostí [man]

apt-get clean

vymaže všechny stažené balíky z cache [\[man\]](#)

« [Nahoru](#) «

Správce balíků Pacman (Arch, Frugalware, ...)

Příkaz	Popis
# pacman -S name	Nainstaluje balíček 'name' i se závislostmi [man]
# pacman -R name	Odstraní balíček 'name' (všechny jeho soubory) [man]

« [Nahoru](#) «

Prohlížení souborů

Příkaz	Popis
# cat file1	zobrazí obsah souboru počínaje první řádkou [man]
# head -2 file1	zobrazí první dva řádky souboru [man]
# less file1	stejně jako předchozí, ale souborem je možno procházet i zpětně [man]
# more file1	zobrazí soubor a mužní jeho procházení [man]
# tac file1	zobrazí obsah souboru počínaje poslední řádkou [man]
# tail -2 file1	zobrazí poslední 2 řádky souboru [man]
# tail -f /var/log/messages	zobrazuje v reálném čase řádky přidávané na konec souboru [man]

« [Nahoru](#) «

Práce s textem

Příkaz	Popis
# cat example.txt awk 'NR%2==1'	odstraní ze souboru example.txt všechny sudé řádky [man]
# echo a b c awk '{print \$1}'	zobrazí první sloupec řádku [man]
# echo a b c awk '{print \$1,\$3}'	zobrazí první a třetí sloupec řádku [man]
# cat -n file1	spočítá řádky souboru [man]
# comm -1 file1 file2	porovná obsah dvou souborů smazáním pouze neduplicitních řádek z 'file1' [man]
# comm -2 file1 file2	porovná obsah dvou souborů smazáním pouze neduplicitních řádek z 'file2' [man]

# comm -3 file1 file2	porovná obsah dvou souborů smazáním pouze řádek objevivších se v obou souborech [man]
# diff file1 file2	najde rozdíly mezi soubory [man]
# grep Aug /var/log/messages	Vyhledá slovo "Aug" v souboru '/var/log/messages' [man]
# grep ^Aug /var/log/messages	Vyhledá slova začínající "Aug" v souboru '/var/log/messages' [man]
# grep [0-9] /var/log/messages	vybere ze souboru '/var/log/messages' všechny řádky obsahující čísla [man]
# grep Aug -R /var/log/*	vyhledá řetězec "Aug" v adresáři '/var/log' a vnořených [man]
# paste file1 file2	spojí obsahy dvou souborů zarovnané do sloupců [man]
# paste -d '+' file1 file2	spojí obsahy dvou souborů zarovnané do sloupců s '+' jako oddělovačem uprostřed [man]
# sdiff file1 file2	najde rozdíly mezi soubory a zobrazí je, podobné jako "diff" [man]
# sed 's/string1/string2/g' example.txt	nahradí "string1" řetězcem "string2" v example.txt [man]
# sed '/^\$/d' example.txt	odstraní ze souboru example.txt všechny prázdné řádky [man]
# sed '/ *#/d; /^\$/d' example.txt	odstraní komentáře a prázdné řádky ze souboru example.txt [man]
# sed -e '1d' exampe.txt	smaže ze souboru example.txt první řádek [man]
# sed -n '/string1/p'	zobrazí pouze řádky obsahující slovo "string1" [man]
# sed -e 's/ *\$/' example.txt	zobrazí prázdné znaky z konce každého řádku [man]
# sed -e 's/string1//g' example.txt	smaže z textu pouze slovo "string1" a zbytek nechá na pokoji [man]
# sed -n '1,5p' example.txt	vypíše řádky 1 až 5 souboru example.txt [man]
# sed -n '5p;5q' example.txt	vypíše řádek 5 souboru example.txt [man]
# sed -e 's/00*/0/g' example.txt	nahradí více nul jedinou [man]
# sort file1 file2	seřadí obsah dvou souborů [man]
# sort file1 file2 uniq	seřadí obsah dvou souborů a ignoruje duplikující řádky [man]
# sort file1 file2 uniq -u	seřadí obsah dvou souborů a zobrazí pouze neduplicitní řádky [man]
# sort file1 file2 uniq -d	seřadí obsah dvou souborů a zobrazí pouze duplicitní řádky [man]
# echo 'word' tr '[:lower:]' '[:upper:]'	prohodí malá písmena za velká [man]

Konverze znakové sady a souborového formátu

Příkaz	Popis
# dos2unix filedos.txt fileunix.txt	konvertuje souborový formát z MSDOSu do UNIXu [man]
# recode ../HTML < page.txt > page.html	zkonvertuje textový soubor do html [man]
# recode -l more	zobrazí všechny dostupné konverze formátu [man]
# unix2dos fileunix.txt filedos.txt	konvertuje souborový formát z UNIXu do MSDOSu [man]

[« Nahoru «](#)

Analýza souborového systému

Příkaz	Popis
# badblocks -v /dev/hda1	vyhledá chybné bloky na disku hda1 [man]
# dosfsck /dev/hda1	opravit / zkontrolovat integritu souborového systému dos na disku hda1 [man]
# e2fsck /dev/hda1	opravit / zkontrolovat integritu souborového systému ext2 na disku hda1 [man]
# e2fsck -j /dev/hda1	opravit / zkontrolovat integritu souborového systému ext3 na disku hda1 [man]
# fsck /dev/hda1	opravit / zkontrolovat integritu souborového systému linux na disku hda1 [man]
# fsck.ext2 /dev/hda1	opravit / zkontrolovat integritu souborového systému ext2 na disku hda1 [man]
# fsck.ext3 /dev/hda1	opravit / zkontrolovat integritu souborového systému ext3 na disku hda1 [man]
# fsck.vfat /dev/hda1	opravit / zkontrolovat integritu souborového systému fat na disku hda1 [man]
# fsck.msodos /dev/hda1	opravit / zkontrolovat integritu souborového systému dos na disku hda1 [man]

[« Nahoru «](#)

Formát souborového systému

Příkaz	Popis
# fdformat -n /dev/fd0	naformátuje disketu [man]
# mke2fs /dev/hda1	vytvoří souborový systém typu linux ext2 na

	oddílu hda1 [man]
# mke2fs -j /dev/hda1	vytvoří souborový systém typu linux ext3 (se žurnálem) na oddílu hda1 [man]
# mkfs /dev/hda1	vytvoří souborový systém typu linux na oddílu hda1 [man]
# mkfs -t vfat 32 -F /dev/hda1	vytvoří souborový systém typu FAT32 [man]
# mkswap /dev/hda3	vytvoří souborový systém typu swap [man]

« [Nahoru](#) «

Souborový systém SWAP

Příkaz	Popis
# mkswap /dev/hda3	vytvoří souborový systém typu swap [man]
# swapon /dev/hda3	aktivuje nový oddíl swapu [man]
# swapon /dev/hda2 /dev/hdb3	aktivuje nové oddíly swapu [man]

« [Nahoru](#) «

Zálohování

Příkaz	Popis
# find /var/log -name '*.log' tar cv --files-from=- bzip2 > log.tar.bz2	nalezne všechny soubory s příponou '.log' a vytvoří z nich archiv bzip2 [man]
# find /home/user1 -name '*.txt' xargs cp -av --target-directory=/home/backup/ --parents	nalezne a zkopíruje všechny soubory s příponou '.txt' z jednoho adresáře do druhého [man]
# dd bs=1M if=/dev/hda gzip ssh user@ip_addr 'dd of=hda.gz'	zazálohuje přes ssh lokální disk na vzdáleném stroji [man]
# dd if=/dev/sda of=/tmp/file1	zazálohuje obsah disku do souboru [man]
# dd if=/dev/hda of=/dev/fd0 bs=512 count=1	zkopíruje MBR (Master Boot Record) na disketu [man]
# dd if=/dev/fd0 of=/dev/hda bs=512 count=1	obnoví MBR ze zálohy uložené na disketě [man]
# dump -0aj -f /tmp/home0.bak /home	vytvoří zálohu adresáře '/home' [man]
# dump -1aj -f /tmp/home0.bak /home	vytvoří inkrementální zálohu adresáře '/home' [man]
# restore -if /tmp/home0.bak	interaktivně obnoví zálohu [man]
# rsync -rogpav --delete /home /tmp	synchronizace mezi adresáři [man]
# rsync -rogpav -e ssh --delete /home ip_address:/tmp	rsync přes SSH tunel [man]
# rsync -az -e ssh --delete ip_addr:/home/public /home/local	synchronizuje vzdálený adresář s lokálním přes ssh s využitím komprese [man]
# rsync -az -e ssh --delete /home/local ip_addr:/home/public	synchronizuje lokální adresář se vzdáleným přes ssh s využitím komprese [man]

# tar -Puf backup.tar /home/user	vytvoří inkrementální zálohu adresáře '/home/user' [man]
# (cd /tmp/local/ && tar c .) ssh -C user@ip_addr 'cd /home/share/ && tar x -p'	zkopíruje přes ssh obsah adresáře do vzdáleného adresáře [man]
# (tar c /home) ssh -C user@ip_addr 'cd /home/backup-home && tar x -p'	zkopíruje přes ssh lokální adresář do vzdáleného adresáře [man]
# tar cf - . (cd /tmp/backup ; tar xf -)	lokální kopie zachovávající práva a odkazy z adresáře do jiného [man]

« [Nahoru](#) «

CDROM

Příkaz	Popis
# cd-paranoia -B	ripne audio stopy z CD do souborů wav [man]
# cd-paranoia --	ripne první 3 audio stopy z CD do souborů wav [man]
# cdrecord -v gracetime=2 dev=/dev/cdrom -eject blank=fast -force	vymaže přepisovatelné CD [man]
# cdrecord -v dev=/dev/cdrom cd.iso	vypálí obraz ISO [man]
# gzip -dc cd_iso.gz cdrecord dev=/dev/cdrom -	vypálí zkomprimovaný obraz ISO [man]
# cdrecord --scanbus	oscanuje sběrnici pro identifikaci kanálu SCSI [man]
# dd if=/dev/hdc md5sum	provede md5sum na zařízení jako CD [man]
# mkisofs /dev/cdrom > cd.iso	vytvoří na disku obraz ISO [man]
# mkisofs /dev/cdrom gzip > cd_iso.gz	vytvoří na disku zkomprimovaný ISO obraz [man]
# mkisofs -J -allow-leading-dots -R -V	vytvoří z adresáře obraz ISO [man]
# mount -o loop cd.iso /mnt/iso	připojí obraz ISO [man]

« [Nahoru](#) «

Sítě (LAN / WiFi)

Příkaz	Popis
# dhclient eth0	aktivuje interface 'eth0' v módu dhcp [man]
# ethtool eth0	zobrazí statistiku síťové karty 'eth0' [man]
# host www.example.com	vyhledá hostname pro přiřazení jména IP adrese a naopak(1) [man]
# hostname	zobrazí jméno systému [man]
# ifconfig eth0	zobrazit nastavení síťové karty typu ethernet [man]

# ifconfig eth0 192.168.1.1 netmask 255.255.255.0	nastaví IP adresu [man]
# ifconfig eth0 promisc	přepne 'eth0' do promiskuitního módu pro zachycování paketů (sniffing) [man]
# ifdown eth0	deaktivuje interface 'eth0' [man]
# ifup eth0	aktivuje interface 'eth0' [man]
# ip link show	zobrazí stav všech síťových rozhraní [man]
# iwconfig eth1	zobrazí parametry bezdrátového rozhraní (wifi) [man]
# iwlist scan	prohledá a zobrazí dostupné bezdrátové sítě [man]
# mii-tool eth0	zobrazí stav připojení 'eth0' [man]
# netstat -tup	zobrazí všechny aktivní síťová spojení a jejich PID [man]
# netstat -tupl	zobrazí všechny naslouchající síťové služby a zobrazí jejich PID [man]
# netstat -rn	zobrazí routovací tabulku, podobné příkazu "route -n" [man]
# nslookup www.example.com	vyhledá hostname pro přiřazení jména IP adrese a naopak(2) [man]
# route -n	zobrazí routovací tabulku [man]
# route add -net 0/0 gw IP_Gateway	nastaví výchozí bránu [man]
# route add -net 192.168.0.0 netmask 255.255.0.0 gw 192.168.1.1	nastaví statickou cestu pro dosažení sítě '192.168.0.0/16' [man]
# route del 0/0 gw IP_gateway	odebere statickou cestu [man]
# echo "1" > /proc/sys/net/ipv4/ip_forward	aktivuje routování IP [man]
# tcpdump tcp port 80	zobrazí všechny HTTP provoz [man]
# whois www.example.com	vyhledá informace o doméně pomocí Whois databázi [man]

« [Nahoru](#) »

Sítě Microsoft windows (samba)

Příkaz	Popis
# mount -t smbfs -o username=user,password=pass //WinClient/share /mnt/share	připojí nasdílenou složku windows [man]
# nbtscan ip_addr	vyhledá a zobrazí netbios informace o ip adrese [man]
# nmblookup -A ip_addr	vyhledá a zobrazí netbios informace o ip adrese [man]

# smbclient -L ip_addr/hostname	zobrazí nasdílené složky vzdáleného windows systému [man]
# smbget -Rr smb://ip_addr/share	podobné wgetu, umožní stáhnout soubory z windows systému přes smb [man]

« [Nahoru](#) »

IPTABLES (firewall)

Příkaz	Popis
# iptables -t filter -L	zobrazí všechny fronty filtrovací tabulky [man]
# iptables -t nat -L	zobrazí všechny fronty tabulky NAT [man]
# iptables -t filter -F	vymaže všechna pravidla z filtrovací tabulky [man]
# iptables -t nat -F	vymaže všechna pravidla z tabulky NAT [man]
# iptables -t filter -X	vymaže všechny fronty vytvořené uživatelem [man]
# iptables -t filter -A INPUT -p tcp --dport telnet -j ACCEPT	povolí příchozí telnet spojení (vstupní fronta = INPUT) [man]
# iptables -t filter -A OUTPUT -p tcp --dport http -j DROP	zablokuje odchozí HTTP spojení (výstupní fronta = OUTPUT) [man]
# iptables -t filter -A FORWARD -p tcp --dport pop3 -j ACCEPT	povolí POP3 spojení to forward chain [man]
# iptables -t filter -A INPUT -j LOG --log-prefix	zapne logování na vstupní frontě [man]
# iptables -t nat -A POSTROUTING -o eth0 -j MASQUERADE	nastaví PAT (Port Address Translation) na rozhraní eth0, maskuje odchozí pakety [man]
# iptables -t nat -A PREROUTING -d 192.168.0.1 -p tcp -m tcp --dport 22 -j DNAT --to-destination 10.0.0.2:22	přesměruje pakety adresované jednomu klientu jinému [man]

« [Nahoru](#) »

Monitorování a debugging

Příkaz	Popis
# free -m	zobrazí stav paměti RAM v megabajtech [man]
# kill -9 process_id	vynuceně ukončí proces (zadejte číslo procesu PID) [man]
# kill -1 process_id	donutí proces k znovunačtení konfigurace [man]
# last reboot	zobrazí historii restartů [man]
# lsmod	zobrazí načtené moduly jádra [man]
# lsof -p process_id	zobrazí seznam souborů otevřených zadaným procesem [man]

# lsof /home/user1	zobrazí seznam souborů otevřených programem v zadané cestě [man]
# ps -eafw	zobrazí běžící procesy [man]
# ps -e -o pid,args --forest	hierarchicky zobrazí běžící procesy [man]
# pstree	zobrazí běžící procesy jako strom [man]
# smartctl -A /dev/hda	sledování spolehlivosti hard-disku pomocí S.M.A.R.T. [man]
# smartctl -i /dev/hda	zkontroluje jestliže je u disku zapnuta SMART podpora [man]
# strace -c ls >/dev/null	zobrazí systémová volání odesílaná a přijímaná procesem (debug) [man]
# strace -f -e open ls >/dev/null	zobrazí volání knihoven [man]
# tail /var/log/dmesg	zobrazí události jádra [man]
# tail /var/log/messages	zobrazí systémové události [man]
# top	zobrazí procesy které nejvíce zatěžují CPU [man]
# watch -n1 'cat /proc/interrupts'	v reálném čase zobrazí přerušení [man]

« [Nahoru](#) »

Ostatní užitečné příkazy

Příkaz	Popis
# alias hh='history'	nastavit alias pro příkaz - hh = history [man]
# apropos ...keyword	zobrazí seznam příkazů, které mají něco společného s klíčovým slovem. Vhodné pokud víte, co má program dělat ale nevíte jméno příkazu [man]
# chsh	příkaz na změnu přihlašovacího shellu [man]
# chsh --list-shells	příkaz pro zjištění připojení do jiného shellu [man]
# gpg -c file1	zašifrovat soubor pomocí GNU Privacy Guard [man]
# gpg file1.gpg	dešifrovat soubor pomocí GNU Privacy Guard [man]
# ldd /usr/bin/ssh	ukázat knihovny, které potřebuje program ssh [man]
# man ping	zobrazí manuálové stránky např. příkazu ping – použijte paramter '-k' pro nalezení příbuzných příkazů [man]
# mkbootdisk --device /dev/fd0 `uname -r`	vytvoří bootovací disketu [man]
# wget -r www.example.com	stáhne kompletní web stránky [man]
# wget -c www.example.com/file.iso	stahovat soubor s možností zastavit a později

	obnovit stahování [man]
# echo 'wget -c www.example.com/files.iso' at 09:00	začít stahovat soubor ve stanovenou dobu [man]
# whatis ...keyword	zobrazí co daný program provádí [man]
# who -a	ukáže, kdo je přihlášen, čas posledního startu, mrtvé procesy, systémové přihlašovací procesy, aktivní procesy spuštěné pomocí init, současný runlevel, poslední změnu systémového času [man]